

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИ
ҲУЗУРИДАГИ СОЛИҚ, ВАЛЮТАГА ОИД ЖИНОЯТЛАРГА ВА
ЖИНОЙЎ ДАРОМАДЛАРНИ ЛЕГАЛЛАШТИРИШГА ҚАРШИ
КУРАШИШ ДЕПАРТАМЕНТИНИНГ
ҚАРОРИ

**494 Суғурталовчилар ва суғурта воситачилари учун жи-
ноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаш-
тиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш
бўйича ички назорат қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида**

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2009 йил
3 ноябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2036*

(2009 йил 13 ноябрдан кучга киради)

Ўзбекистон Республикасининг «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида» ги Қонунига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2004 йил, 43-сон, 451-модда) ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 21 апрелдаги ПҚ–331-сонли «Молия-иқтисодий, солиқ соҳа-сидаги жиноятларга, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаш-тиришга қарши курашишни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2006 йил, 18-сон, 147-модда) қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Бош прокуратура ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти **қарор қиладилар:**

1. Суғурталовчилар ва суғурта воситачилари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидалари иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

Молия вазири

Р. АЗИМОВ

Тошкент ш.,
2009 йил 13 октябрь,
104-сон

**Бош прокуратура ҳузуридаги
Солиқ, валютага оид жиноятларга
ва жиноий даромадларни
легаллаштиришга қарши курашиш
департаменти бошлиғи**

З. ДЎСАНОВ

Тошкент ш.,
2009 йил 13 октябрь,
41-сон

Ўзбекистон Республикаси
Молия вазирлиги ва Бош прокуратура
ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга
ва жиноий даромадларни легаллаштиришга
қарши курашиш департаментининг 2009 йил
13 октябрдаги 104 ва 41-сонли қарорига
ИЛОВА

**Суғурталовчилар ва суғурта воситачилари учун
жиноий фаолиятдан олинган даромадларни
легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга
қарши курашиш бўйича ички назорат
ҚОИДАЛАРИ**

Мазкур Қоидалар Ўзбекистон Республикасининг «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги Қонунига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2004 йил, 43-сон, 451-модда) мувофиқ суғурталовчилар ва суғурта воситачилари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назоратни ташкил этиш ва амалга ошириш тартибини белгилайди.

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур Қоидаларда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

бенефициар мулкдор — яқуний ҳолатда мулк ҳуқуқига эгалик қилувчи ёки миждозни ҳақиқатда назорат қилувчи жисмоний шахс ёхуд манфаати кўзланган ҳолда пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операция амалга ошириладиган юридик шахс;

ички назорат — махсус ваколатли давлат органига хабар қилиниши лозим бўлган операцияларни аниқлаш бўйича суғурталовчи ва суғурта воситачисининг фаолияти;

мижоз — суғурталовчи ёки суғурта воситачиси билан тузилаётган шартноманинг томони бўлган жисмоний ёки юридик шахс;

мижозни идентификациялаш — мижозни лозим даражада текширишни амалга ошириш мақсадида улар томонидан тақдим этилган ҳужжатлар асосида мижозлар ҳақидаги маълумотларни суғурталовчи ёки суғурта воситачиси томонидан аниқланиши;

мижозни лозим даражада текшириш — мижознинг ва қайси шахслар номидан иш кўраётган бўлса, ўша шахсларнинг шахсини ҳамда ваколатларини текшириш, таъсис ҳужжатлари асосида мулк ва бошқарув тузилишини ўрганиш орқали бенефициар мулкдорни идентификациялаш, шунингдек, мижоз томонидан амалга ошириладиган амалий иш муносабатлари ва операцияларни, уларнинг бундай мижоз ва унинг фаолияти тўғрисидаги маълумотларга мувофиқлигини текшириш мақсадида, доимий асосда ўрганиш;

ташкилот — фаолияти лицензияланадиган суғурталовчи ёки суғурта воситачиси — Ўзбекистон Республикаси резиденти;

хабар қилиниши лозим бўлган операциялар — ички назоратни ўтказиш давомида ташкилот томонидан шубҳали деб топилган содир этилаётган ва тайёрланаётган пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операциялар;

шубҳали операция — тайёрлаш, содир этиш жараёнида бўлган ёки содир этиб бўлинган, мазкур Қоидаларда белгиланган мезонлар ва белгиларга мувофиқ жинойий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ёки терроризмни молиялаштириш мақсадида унинг амалга оширилганлиги тўғрисида шубҳа пайдо бўлган пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операция;

махсус ваколатли давлат органи — Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жинойий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти номидан Жинойий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бошқармаси (бундан кейинги ўринларда Департамент деб юритилади).

2. Ички назоратнинг мақсадлари қуйидагилардан иборат:

жинойий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштиришга йўналтирилган пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операцияларни самарали равишда аниқлаш ва тўхтатиш;

ташкилотнинг қасддан ёки қасддан бўлмаган жинойий фаолиятга жалб этилишига йўл қўймаслик;

жинойий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ёки терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ташкилот томонидан қонун ҳужжатлари талабларига, шунингдек, пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операцияларни тайёрлаш ва амалга оширишда ташкилотнинг ички ҳужжатларига оғишмай риоя қилинишини таъминлаш.

3. Ички назоратнинг вазифалари қуйидагилардан иборат:

қонун ҳужжатлари, мазкур Қоидалар ва ташкилотнинг ички ҳужжатла-

рига мувофиқ мижозларни лозим даражада текшириш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш;

бенефициар мулкдорни, шунингдек, операцияни амалга оширишда фойдаланиладиган пул маблағларини ва бошқа мол-мулкнинг келиб чиқиш манбааларини аниқлаш ва ўрганиш;

мазкур Қоидаларнинг 24-банди ва ташкилотнинг ички ҳужжатлари билан белгиланган мезонлар асосида шубҳали операцияларни аниқлаш;

ички назоратни амалга оширишда аниқланган ва хабар қилиниши лозим бўлган шубҳали операциялар ҳақидаги ахборотларни (ҳужжатларни) Департаментга ўз вақтида тақдим этиш;

алоҳида ҳолларда хабар қилиниши лозим бўлган операцияларни ушбу операция амалга оширилиши лозим бўлган санадан бошлаб уч иш кунига тўхтатиб туриш ва бундай операция ҳақида у тўхтатилган кунда Департаментни хабардор қилиш;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш билан боғлиқ бўлган маълумотларнинг махфийлигини таъминлаш;

пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операциялар ҳақидаги ахборотни, шунингдек, мижозларни лозим даражада текшириш бўйича идентификациялаш маълумотларини ва материалларни қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда сақланишини таъминлаш;

ташкилот раҳбариятини тегишли қарорлар қабул қилиш учун зарур бўлган ишончли ахборот ва материаллар билан тезкор ва мунтазам равишда таъминлаб бориш;

шубҳали операцияларнинг амалга оширилиши ёки амалга оширишга уринишлар, шубҳали операцияларни амалга оширган мижозлар билан боғлиқ бўлган шахслар (раҳбарлар, таъсисчилар) тўғрисидаги маълумотлар базасини шакллантириш, шунингдек, қонун ҳужжатларига мувофиқ бундай ахборотни давлат органлари ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро айирбошлаш.

II. Ички назорат тизимини ташкил этиш

4. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашишни ташкил этиш мақсадида ташкилот раҳбарининг буйруғи билан мазкур Қоидаларга риоя этилишига масъул бўлган шахс (бундан кейинги ўринларда масъул шахс деб юритилди) тайинланади.

5. Ички назорат тизими ташкилот фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари, фаолиятнинг асосий йўналишлари, мижозлар базаси ҳамда мижозлар ва уларнинг операциялари билан боғлиқ таваккалчилик хавфи даражасини ҳисобга олган ҳолда ташкил қилинади.

6. Ташкилот ўз ташкилий тузилмасининг ўзига хос хусусиятларини

ҳисобга олган ҳолда масъул шахс бошчилик қиладиган жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича таркибий бўлинмани ташкил қилиши ёки белгилаши мумкин.

Юқорида кўрсатилган бўлинма ташкилотнинг ички ҳужжатларига мувофиқ тасдиқланган мазкур бўлинма тўғрисидаги низом асосида ҳаракат қилади.

7. Масъул шахсга ва жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича таркибий бўлинма ходимларига (бўлинма мавжуд бўлган ҳолда) қуйидаги малага талаблари қўйилади:

а) масъул шахсга — таркибий бўлинма бошлиғига:

олий маълумотлилик ва суғурта соҳасида раҳбарлик лавозимларида 2 йилдан кам бўлмаган иш тажрибасига эга бўлишлик, олий маълумот мавжуд бўлмаганда эса — уч йилдан кам бўлмаган бундай иш тажрибасига эга бўлишлик;

ташкилот ишининг ўзига хос хусусиятини билишлик;

б) таркибий бўлинма ходимларига:

олий маълумотлилик ва ташкилотда 2 йилдан кам бўлмаган иш тажрибасига (техник ва хизмат кўрсатувчи ходимлар лавозимларидаги иш тажрибасидан ташқари) эга бўлишлик, олий маълумот мавжуд бўлмаганда эса — ташкилотда уч йилдан кам бўлмаган иш тажрибасига (техник ва хизмат кўрсатувчи ходимлар лавозимларидаги иш тажрибасидан ташқари) эга бўлишлик;

ташкилот ишининг ўзига хос хусусиятини билишлик.

8. Ташкилот ҳар йили 10 январга қадар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига (бундан кейинги ўринларда Молия вазирлиги деб юритилади) ташкилотдаги масъул шахсларнинг рўйхатини тақдим этади ва бу рўйхатдаги ўзгаришлар тўғрисида ўз вақтида хабардор этилишини таъминлайди. Молия вазирлиги ҳар йили 20 январга қадар ташкилотлардан олинган рўйхатларни Департаментга беради ва бу рўйхатлардаги ўзгаришлар тўғрисида ўз вақтида хабардор этилишини таъминлайди.

9. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш мақсадида масъул шахс қуйидаги функцияларни бажаради:

мазкур Қоидаларга мувофиқ ички назорат жараёнини ва мижозларни лозим даражада текширишни жорий этиш ва амалга оширилишини ташкил этади;

ташкилот фаолиятининг ўзига хос хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда, ички назоратни амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар дастурларини ишлаб чиқади ва раҳбариятга тасдиқлаш учун киритади;

ички назоратни амалга ошириш давомида аниқланган мижозларнинг шубҳали операциялари тўғрисидаги хабарларни Департаментга ўз вақтида юборилишини, шунингдек, Департаментнинг қўшимча ахборот тақдим этиш тўғрисидаги сўровларининг бажарилишини таъминлайди;

ички назорат қоидаларини ва дастурларини амалга ошириш жараёнининг махфийлигини таъминлайди.

10. Масъул шахс қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўз ташкилотининг раҳбарлари ва ходимларидан ички назоратни амалга ошириш учун зарур бўлган ташкилий-бошқарув, бухгалтерлик ва бошқа ҳужжатларни талаб қилиб олиш;

олинган ҳужжатлардан нусха кўчириш, ички назоратни амалга ошириш мақсадида ташкилотнинг электрон маълумотлар базаларида, маҳаллий ҳисоблаш ва автоматлаштирилган компьютер тизимларида сақланаётган файл ва бошқа ёзувлардан нусхалар олиш;

хабар қилиниши лозим бўлган операциялар бўйича келгусидаги хатти-ҳаракатларга оид (шу жумладан, мижоз ёки операция тўғрисида қўшимча ахборот олиш ёки мавжуд ахборотни текшириш мақсадида ўтказилаётган операцияни тўхтатиб туриш бўйича) таклифларни раҳбариятга киритиш.

Масъул шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлишлари мумкин.

11. Масъул шахс қуйидагиларга мажбур:

ички назоратни амалга ошириш жараёнида олинган ҳужжатларнинг сақланиши ва қайтарилишини таъминлаш;

мижозларни лозим даражада текширишни амалга ошириш;

бенефициар мулкдорларни идентификациялаш бўйича чораларни амалга ошириш;

шубҳали операциялар аниқланганда, белгиланган тартибда Департаментга хабар бериш;

олинган маълумотнинг махфийлигига риоя қилиш.

Масъул шахслар зиммасида қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

12. Мазкур Қоидаларнинг 9, 10 ва 11-бандларининг талаблари жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича таркибий бўлинма (у мавжуд бўлган тақдирда) ходимларига ҳам қўлланилади.

13. Масъул шахсни ўқитиш ва малакасини ошириш Департамент томонидан Молия вазирлиги билан биргаликда ўтказилади.

Ўқитиш қуйидаги йўналишлар бўйича ўтказилади:

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари билан танишиш;

ички назоратни амалга ошириш бўйича амалий машғулотлар;

масъул шахс жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш муаммоларига бағишланган конференциялар, семинарлар ва бошқа тадбир (шунингдек, халқаро)ларда иштирок этиш (имконият даражасида).

Ўқитиш мунтазам равишда бир йилда камида бир марта ўтказилади.

14. Ташкилотнинг қолган ходимларини ўқитиш ва малакасини ошириш масъул шахс томонидан ўтказилади.

Ўқитиш мансаб вазифаларидан келиб чиққан ҳолда, қуйидаги йўналишлар бўйича ўтказилади:

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари билан ходимларни таништириш;

ички назоратни амалга ошириш бўйича амалий машғулотлар.

Ташкилот томонидан ички назорат қоидаларини муваффақиятли амалга оширилишининг асосий шарти бу — мазкур жараёнда ҳар бир ходим ўз ваколати доирасида қатнашиши нуқтаи назаридан келиб чиққан ҳолда ўқитиш ўтказилади.

Ўқитиш мунтазам равишда бир йилда камида бир марта ўтказилади.

15. Ташкилот ҳар йили 1 февралга қадар Молия вазирлигига ўзининг жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича фаолияти тўғрисида ҳисобот тақдим этади.

III. Мижозларни лозим даражада текшириш

16. Ташкилот мижозларни лозим даражада текшириш бўйича чора-тадбирларни қуйидаги фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларни ўрнатишда амалга оширади:

мол-мулкни суғурта қилиш ёки биргаликда суғурта қилиш шартномасини тузишда — мижозни, фойда олувчини, мол-мулкнинг ҳақиқатдаги эгасини, мижоз қайси шахслар номидан иш кўраётган бўлса, ўша шахсларни ва юридик шахс — мижозни назорат қилувчи мулкдорни ёки шахсни;

зарар етказганлик учун жавобгарликни суғурта қилиш ёки биргаликда суғурта қилиш шартномасини тузишда — мижозни, жавобгарлиги суғурта қилинган шахсни, мижоз қайси шахслар номидан иш кўраётган бўлса, ўша шахсларни ва юридик шахс — мижозни назорат қилувчи мулкдорни ёки шахсни;

шартнома бўйича жавобгарликни суғурта қилиш ёки биргаликда суғурта қилиш шартномасини, шунингдек, тадбиркорлик хавфини суғурта қилиш ёки биргаликда суғурта қилиш шартномасини тузишда — мижозни, фойда олувчини, мижознинг контрагентларини, мижоз қайси шахслар номидан иш кўраётган бўлса, ўша шахсларни ва юридик шахс — мижозни назорат қилувчи мулкдорни ёки шахсни;

шахсий суғурта қилиш ёки биргаликда суғурта қилиш шартномасини тузишда — мижозни, суғурталанган шахсни, фойда олувчини, мижоз қайси шахслар номидан иш кўраётган бўлса, ўша шахсларни ва юридик шахс — мижозни назорат қилувчи мулкдорни ёки шахсни;

қайта суғурта қилиш шартномасини тузишда — мижозни, мижоз қайси

шахслар номидан иш кўраётган бўлса, ўша шахсларни ва юридик шахс — мижозни назорат қилувчи мулкдорни ёки шахсни;

суғурта қилиш ёки қайта суғурта қилиш бўйича ҳамкорлик қилиш тўғрисида келишув, агентлик келишуви, ташкилот фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган маблағларни жойлаштириш (қўйиш) тўғрисида шартнома ва бошқа хўжалик ёки фуқаролик-ҳуқуқий шартномаларни тузишда — мижозни, мижоз қайси шахслар номидан иш кўраётган бўлса, ўша шахсларни ва юридик шахс — мижозни назорат қилувчи мулкдорни ёки шахсни.

Бунда, агар мижоз Ўзбекистон Республикаси резиденти бўлмаса, унда мижоз ҳудудда жойлашган (рўйхатдан ўтган) давлатнинг жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича халқаро ҳамкорликда иштирок этиши ҳақидаги маълумотни аниқлаш лозим бўлади.

Мижозларни лозим даражада текширишни ўтказиш учун қуйидагилар ҳам асос бўлиши мумкин:

амалга оширилаётган операцияларнинг жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ёки терроризмни молиялаштириш мақсадида эканлигига ҳар қандай шубҳанинг мавжудлиги;

идентификациялаш учун аввал олинган маълумотларни ҳақиқий ва тўғри эканлигига шубҳанинг мавжудлиги.

17. Мижозларни лозим даражада текшириш бўйича чора-тадбирлар мижоз томонидан тақдим этилган маълумот ва ҳужжатлар асосида амалга оширилади. Мижозни текшириш бўйича чора-тадбирларни амалга оширишга имкон берувчи барча ҳужжатлар улар тақдим этилган санага ҳақиқий бўлиши лозим.

18. Мижозларни лозим даражада текшириш операцияларни амалга оширишнинг барча босқичларида олиб борилиши лозим.

Бенефициар мулкдорни аниқлаш учун ташкилот мижоз бошқа шахс номидан ҳаракат қилаётганлигини аниқлашга мажбур ва шундан кейин мижоз қайси шахс номидан иш кўраётган бўлса, ўша шахсни идентификациялаш ва лозим даражада текшириш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириши лозим.

Мижоз ёки бенефициар мулкдорни идентификациялаш билан бир қаторда улар томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ тақдим этиладиган ҳужжатлардан фойдаланган ҳолда уларнинг операцияларни амалга оширишга бўлган ваколатлари текширилиши шарт.

19. Мижоз операцияларни амалга ошириш тўғрисида топшириқ (ариза, илтимоснома) билан бир ёки бир неча марта мурожаат қилганида, ташкилот қуйидагиларга мажбур:

қонун ҳужжатлари ва мазкур Қоидалар талабларига мувофиқ операция бўйича мижозни ёки фойда олувчини идентификациялаш;

ушбу мижознинг аввалги ҳисобот даври (ой, чорак, ярим йил, йил) мобайнида амалга оширган операцияларини, агар бундай операциялар тўғрисидаги маълумотлар мавжуд бўлса, ўрганиб чиқиш;

операция турини ҳамда унинг миждоз — юридик шахснинг таъсис хужжатларида белгиланган фаолият мақсадларига мувофиқлилик даражасини аниқлаш;

операция турини ҳамда унинг тадбиркорлик фаолиятини амалга оширувчи миждоз — жисмоний шахснинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳномасида кўрсатилган фаолият мақсади ва турига мувофиқлилик даражасини аниқлаш.

20. Миждоз — жисмоний шахсни идентификациялаш унинг шахсини тасдиқловчи хужжат (паспорт ёки унга тенглаштирилган хужжат) асосида амалга оширилади.

Агар миждоз — жисмоний шахс якка тартибдаги тадбиркор бўлса, унинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳномаси ҳам ўрганилиши керак.

21. Миждоз — юридик шахсни идентификациялашда ташкилот унинг ташкилий-хуқуқий шакли, номи, раҳбари, банк реквизитлари, жойлашган ери (почта манзили), солиқ тўловчининг идентификация рақами ва фаолият тури тўғрисидаги тегишли маълумотларни текшириши лозим.

22. Ташкилот миждоз томонидан тақдим этилаётган ахборотни:

давлат органлари ва бошқа ташкилотлардан миждоз тўғрисида олинган маълумотлардан фойдаланиш;

миждознинг аввалги ташкилот билан ўзаро муносабатларини ўрганиш;

миждознинг ишчанлик тўғрисидаги маълумотларни йиғиш орқали текшириш хуқуқига эга.

Миждозни лозим даражада текширишни амалга ошириш учун зарур бўлган идентификациялаш ва бошқа маълумотлар ташкилот томонидан йилида камида бир марта янгиланиши лозим.

23. Ташкилот идентификациялаш учун зарур бўлган хужжатларни тақдим этмаган миждозларга операцияларни амалга оширишни рад этади.

IV. Шубҳали операцияларни аниқлаш мезонлари ва тартиби

24. Пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операция куйидаги ҳолатларда шубҳали деб топилиши мумкин:

амалиётга асосан сўралаётган маълумотларни миждоз томонидан тақдим этилиши асосиз равишда рад этилса, шу жумладан, ўзининг ишонч билдирувчиси тўғрисида (агар миждоз юридик ёки жисмоний шахснинг вакили сифатида иш олиб борса), шунингдек амалга оширилаётган операциянинг махфийлиги масалалари бўйича миждоз ортиқча ташвишланса;

миждознинг хизмат кўрсатишнинг фойдалироқ шартларига нисбатан эътиборсиз бўлиши, шунингдек, миждоз томонидан айна турдаги хизматлар кўрсатишдаги оддий тўловдан фарқ қиладиган юқори мукофотнинг таклиф этилиши;

агарда миждознинг операциялари яққол иқтисодий моҳиятга эга бўлма-

са, мижоз фаолиятининг хусусиятига тўғри келмаса ва таваккалчилик хавфини суғурта қилиш мақсадларига эга бўлмаса;

мижознинг бекор қилинган битим бўйича олиши лозим бўлган суммаларни учинчи шахсларга, шунингдек, норезидент банк ҳисобига қайтаришни таклиф этиши;

мижоз томонидан операцияга (битимга) ташкилот фаолиятининг одатдаги амалиётига тўғри келмайдиган қўшимча ва ўзгартишларнинг киритилиши;

мижоз томонидан аввал келишилган операцияга (битимга) бевосита уни амалга оширилишидан олдин кўпроқ, айниқса, пул маблағлари ҳаракати йўналишига тааллуқли ўзгартиришларнинг киритилиши;

мижоз томонидан операцияни вакил (воситачи) орқали амалга ошириш ҳақида топшириқ берилиши, агар вакил (воситачи) топшириқни ташкилот билан тўғридан-тўғри (шахсий) алоқа ўрнатмасдан амалга ошираётган бўлса;

кўрсатилган боғланиш маълумотлари, хусусан, почта ва электрон манзили, телефон рақамлари ва электрон канал маълумотлари бўйича мижоз билан алоқа ўрнатиш имкониятининг мавжуд эмаслиги;

мижоз контрагентларини аниқлашнинг имкони йўқлиги;

юридик ва жисмоний шахс билан тузилган амалдаги ҳаётни суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофоти миқдорини мос равишда ошириш билан бирга суғурта пули миқдорини сезиларли даражада (2 баробардан ортиқ) ошириш бўйича мижознинг таклифи;

суғурта қилдирувчи, суғурталанган шахс, фойда олувчининг алмаштирилиши муносабати билан суғурта шартномасига тез-тез ўзгартишларнинг киритилиши;

мижоз томонидан учинчи шахс фойдасига беш йилгача муддатга икки ва ундан ортиқ ҳаётни суғурта қилиш шартномаларининг даврий тузилиши;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасидаги халқаро ҳамкорликда иштирок этмайдиган давлатлар ҳудудида рўйхатдан ўтган хорижий қайта суғурталовчилар иштирокидаги қайта суғурта қилиш шартномалари бўйича йилнинг бир чорагида энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 баробарига тенг ёки ундан ошадиган сумма миқдорида ёхуд ушбу миқдорга тенг ёки ундан ошадиган эквивалентдаги хорижий валютадаги суғурта мукофотини бериш билан боғлиқ қайта суғурта қилиш операциялари;

йилнинг бир чорагида энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 баробарига тенг ёки ундан ошадиган сумма миқдоридаги нақд пул маблағларини бир марта ёки қисмларга бўлиб ташкилотнинг кассасига мижоз томонидан топширилиши ҳисобидан умумий суммаси энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 баробаридан кам бўлмаган бир неча операцияларнинг бажарилиши;

пул маблағларининг хорижга аноним (рақамли) ҳисобга (жамғармага) ўтказилиши ва пул маблағларининг хориждан аноним (рақамли) ҳисобдан (жамғармадан) келиб тушиши;

мижоз томонидан ихтиёрий суғурта шартномасини муддатидан олдин бекор қилинишида суғурта мукофотининг қайтарилиши, агар пул маблағлари Ўзбекистон Республикасининг резиденти бўлмаган кредит ташкилоти томонидан ўтказилган бўлса;

битта суғурта қилдирувчига йилнинг бир чорагида энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 баробарига тенг ёки ундан ошадиган сумма миқдорида ёхуд ушбу миқдорга тенг ёки ундан ошадиган эквивалентдаги хорижий валютадаги суммада суғурта қопламалари ёки суғурта пулининг тўланиши;

битта суғурта воситачисига йилнинг бир чорагида энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 баробарига тенг ёки ундан ошадиган сумма миқдорида ёхуд ушбу миқдорга тенг ёки ундан ошадиган эквивалентдаги хорижий валютадаги суммада комиссия тўловларнинг тўланиши;

жинойъ фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасидаги халқаро ҳамкорликда иштирок этмайдиган давлатлар ҳудудида рўйхатдан ўтган хорижий суғурталовчилардан (қайта суғурталовчилардан) қайта суғурта қилиш бўйича комиссиялар ва танъемаларнинг олинishi.

25. Операцияни шубҳали деб тан олиш ҳар бир аниқ ҳолатда ушбу Қоидалар билан ўрнатилган шубҳалилик мезонларидан фойдаланган ҳолда ўтказиладиган комплекс таҳлил асосида, шунингдек, мижоз шахси, унинг обрўси, амалий иш муносабатларининг хусусияти, битимнинг асослари, мақсадлари, ҳажми ва тури, уни амалга ошириш усули билан ҳамда шубҳали операцияни тўғри аниқлаш учун аҳамиятли бўлган бошқа ҳолатлар асосида аниқланадиган таваккалчилик хавфига боғлиқ равишда амалга оширилади.

26. Пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ ҳар қандай операция, шу операцияларнинг тарафларидан бири:

террорчилик фаолиятида иштирок этаётган ёхуд иштирок этишда гумон қилинаётган юридик ёки жисмоний шахс;

террорчилик фаолиятини амалга ошираётган ёхуд амалга оширишда гумон қилинаётган ташкилотнинг бевосита ёки билвосита мулкдори бўлган ёхуд уни назорат қилаётган юридик ёки жисмоний шахс;

террорчилик фаолиятини амалга ошираётган ёки амалга оширишда гумон қилинаётган жисмоний шахснинг ёхуд ташкилотнинг мулкидаги ёки назорати остидаги юридик шахс эканлиги ҳақида белгиланган тартибда олинган ахборот мавжуд бўлса, Департаментга хабар қилиниши ва тўхтатиб турилиши керак.

Бундай ҳолларда ташкилотлар пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операцияларни бу операция бажарилиши лозим бўлган сандан эътиборан уч иш кунига тўхтатиб туришга ва ушбу операция ҳақида уни тўхтатиб қўйилган куннинг ўзида Департаментни хабардор қилишга мажбур. Пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операцияни тўхтатиш ҳақида Департаментнинг кўрсатмаси бўлмаганда, кўрсатилган

муддат тугаши билан ташкилот тўхтатилган операцияни тиклашга киришади.

27. Мижознинг операцияси шубҳали деб топилгандан сўнг, масъул шахс мижозга нисбатан келгусидаги хатти-ҳаракатлар ҳақида қарор қабул қилади, жумладан:

шубҳали операция тўғрисида Департаментга хабар бериш ҳақида;

мижоз билан операция ўтказишга алоҳида эътибор қаратиш лозимлиги ҳақида;

қонун ҳужжатлари ёки у билан тузилган шартномага мувофиқ мижоз билан муносабатларни тўхтатиш ҳақида.

28. Шубҳали операция тўғрисидаги хабар операция шубҳали деб топилган вақтдан бошлаб бир иш кунидан кечиктирмай Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибга мувофиқ ташкилот томонидан Департаментга тақдим этилади.

29. Ҳар бир шубҳали операция тўғрисидаги маълумот масъул шахс томонидан қоғоз ва электрон кўринишда юритилувчи махсус журналга кирилади.

30. Ташкилот тегишли операциядан шубҳани тасдиқловчи ёки олиб ташловчи ҳар қандай маълумотни Департаментга кечиктирмай топширишлари зарур.

V. Ички назоратни амалга ошириш натижасида олинган ахборот ва ҳужжатларни расмийлаштириш, сақлаш, махфийлигини таъминлаш

31. Департаментга хабар қилиниши лозим бўлган операциялар бўйича қонун ҳужжатларига ва мазкур Қоидаларга мувофиқ қуйидагилар расмийлаштирилади:

операция тури ва уни амалга ошириш асослари;

операцияни амалга ошириш санаси ва суммаси;

операцияни амалга оширувчи жисмоний ёки юридик шахсни идентификациялаш учун зарур бўлган маълумотлар;

операцияни топшириғи бўйича ва номидан амалга оширилаётган жисмоний ёки юридик шахсни идентификациялаш учун зарур бўлган маълумотлар;

ушбу шахс номидан операцияни амалга оширувчи жисмоний ёки юридик шахснинг вакилини (ишончли вакилини) идентификациялаш учун зарур бўлган маълумотлар;

пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операция бўйича фойда олувчи ва унинг вакилини идентификациялаш учун зарур бўлган маълумотлар.

32. Ташкилот пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операциялар тўғрисидаги ахборотни, шунингдек, мижозларни лозим даражада текшириш бўйича идентификациялаш маълумотларини ва материалларни қонун

хужжатларида белгиланган, лекин операциялар амалга оширилганидан ёки миждоз билан муносабатлар тўхтатилганидан кейин беш йилдан кам бўлмаган муддатлар мобайнида сақлаши шарт.

33. Ташкилот жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш билан боғлиқ бўлган ахборотдан эркин фойдаланишни чеклайдилар, уни тарқалиб кетмаслигини таъминлайдилар ҳамда юридик ва жисмоний шахсларга, уларнинг операциялари ҳақида Департаментга маълумот берилганлиги тўғрисида ахборот беришга ҳақли эмас.

Ташкилот ўз ходимлари томонидан ички назорат бўйича вазифаларни бажариш жараёнида олинган ахборотнинг эълон қилинмаслигини ёхуд шахсий мақсадларда ёки учинчи шахслар манфаатларида фойдаланмаслигини таъминлайди.

VI. Яқуний қоидалар

34. Ташкилот томонидан мазкур Қоидалар талабларига риоя этилиши устидан мониторинг ва назорат Молия вазирлиги томонидан Департамент билан биргаликда амалга оширилади.

35. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасидаги қонун ҳужжатлари бузилганлиги ҳолларини яширишда, шунингдек, мазкур Қоидалар талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарликка тортиладилар.